

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 139/2020-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Bartovou, Farská 25, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 26/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 26/2017 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie krajského súdu bolo začaté na základe podaného odvolania sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 71/2016-52 z 15. augusta 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým bol sťažovateľ vylúčený z užívania nehnuteľností zapísaných na ██████████ v katastrálnom území obce ██████████ v okrese ██████████ a bola mu uložená povinnosť predmetné nehnuteľnosti vypratať do 3 dní od jeho právoplatnosti, ako aj daný mu zákaz do predmetných nehnuteľností vstupovať. Ďalej sťažovateľ uviedol, že odvolanie podal v septembri 2016, pričom počas napadnutého konania krajského súdu viackrát oznamoval, že predmetné nehnuteľnosti chátrajú a že je obmedzený vo výkone svojho vlastníckeho práva. Následne sťažovateľ listom z 20. septembra 2019, krajskému súdu doručenom 8. novembra 2019, podal krajskému súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní krajského súdu. K tomu dodal: *«Dňa 12.12.2019 mi bola doručená odpoveď Krajského súdu v Nitre zo dňa 05.12.2019, Spr 3054/19... Krajský súd v Nitre vo svojej odpovedi poukázal „na dlhodobú enormnú zaťaženosť odvolacieho senátu 7Co“ pričom údajne „pridelené veci senát 7Co vybavuje priebežne podľa ich dôjdenia na odvolací súd“. Krajský súd v Nitre vo svojej odpovedi ďalej uvádza, že vlastne „odvolací súd o odvolaní... rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania uznesením zo dňa 28.11.2019, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie“...»* Zároveň dodal, že krajský súd už nepovažoval za potrebné prijať ďalšie opatrenia na odstránenie prietahov v napadnutom konaní krajského súdu.

3. Ďalej sťažovateľ uviedol, že odpoveď krajského súdu sp. zn. Spr 3054/19 z 5. decembra 2019 mu bola doručená 12. decembra 2019 a od tohto dňa aj odvíja zachovanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. Následne sťažovateľ uviedol, že uznesenie krajského súdu č. k. 7 Co 26/2017-170 z 28. novembra 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) bolo jeho právnej zástupkyňi doručené 24. januára 2020.

4. Sťažovateľ zároveň uviedol, že následne mu bolo doručené aj predvolanie na pojednávanie okresného súdu, a to na 4. marec 2020, a následne bola jeho právnej zástupkyňi oznámená zmena termínu konania pojednávania na 18. marec 2020.

5. Na základe uvedených skutočností je sťažovateľ toho názoru, že v dôsledku nečinnosti krajského súdu počas obdobia trvania napadnutého konania krajského súdu po dobu viac ako troch rokov, v dôsledku ktorého bol sťažovateľ nútený podať sťažnosť na prieťahy krajskému súdu, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/26/2017 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/26/2017 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 250.000,- €, ktoré je Krajský súd v Nitre povinný mu zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

4. Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu do 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Ústavný súd za podstatu tejto ústavnej sťažnosti považoval namietané porušenie sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní krajského súdu. Len na okraj ústavný súd na tomto mieste dodáva, že v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ uviedol aj čl. 46 ods. 1 ústavy, avšak vo vzťahu k tomuto právu v podanej ústavnej sťažnosti nepodal žiadne ústavnoprávne relevantné odôvodnenie, teda logické, kompaktné a dostatočne určité odôvodnenie, v čom konkrétne vzhladol porušenie tohto základného práva v napadnutom konaní krajského súdu. K porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť v dôsledku:

- trvajúcej nečinnosti krajského súdu v napadnutom konaní krajského súdu po dobu viac ako troch rokov,

- sťažovateľ namietol, že krajský súd vydal uznesenie krajského súdu až po tom, ako sťažovateľ podal krajskému súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní krajského súdu.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru

Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 329/2019).

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie krajského súdu bolo ukončené vydaním uznesenia krajského súdu, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Spisový materiál bol následne postúpený krajským súdom okresnému súdu, na ktorom sa nachádza od 22. januára 2020, odkedy procesné úkony vo veci vykonáva okresný súd. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že už v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľ a napadnuté konanie krajského súdu pred krajským súdom už neprebiehalo.

17. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 71/2018).

18. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už súd rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ako vyplýva aj zo samotnej ústavnej sťažnosti a z jej petitu, sťažovateľ namieta výslovne len postup krajského súdu v napadnutom konaní krajského súdu, ktoré však už v čase podania ústavnej sťažnosti bolo ukončené vydaným uznesením krajského súdu.

19. Napriek skutočnosti, že odvolacie konanie trvalo takmer tri roky, čo krajskému súdu treba jednoznačne vytknúť, bez ohľadu na príčiny dĺžky konania, ústavný súd vychádza aj zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte môže dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (napr. III. ÚS 71/2018, I. ÚS 61/2020). Okrem toho jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

20. Vzhľadom na už uvedené preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

22. V závere ústavný súd poukazuje na to, že právna neistota sťažovateľa bude odstránená až právoplatným skončením veci, a dopĺňa, že ak by ďalší priebeh konania signalizoval vznik ďalších prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

23. Okrem toho ústavný súd v záujme zabezpečenia plynulosti konania po zrušení veci krajským súdom dáva do pozornosti všeobecných súdom, že sú povinné v konaní naďalej striktne postupovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vrátane využitia prostriedkov procesného útoku, procesnej obrany a sudcovskej koncentrácie s ohľadom na § 470 ods. 2 druhú vetu CSP, a ak by vec bola znova predmetom

odvolacieho konania, ústavný súd poukazuje i na § 390 CSP, podľa ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu